

## עיון ראשון

### זיקנה בהיכלים של צדק: זקנים וגילנות בפסיקת בית המשפט העליון

ישראל דורון

תל אביב: רסלינג. 2013. 202 עמודים

ד"ר ישראל (איסי) דורון, ראש החוג לגרונטולוגיה באוניברסיטת חיפה, מציג בספר זה את האופן שבו מצטיירת הזיקנה בפסיקת בית המשפט העליון. הכותב מתמקד בשש פסיקות של בית המשפט תוך שהוא בוחן את תופעת הגילנות – האופן שבו החברה מתייגת את האנשים הזקנים בה – גם בין כותלי בית המשפט. ספר זה מציג נקודת מבט ייחודית המחברת בין עולם המשפט לבין מדעי הזיקנה (גרונטולוגיה), והוא חשוב לכל מי שעוסק באוכלוסייה הזקנה. ואולם נוכח הארכת תוחלת החיים והגידול בשיעור האוכלוסייה הזקנה בישראל, בדומה לארצות רבות בעולם, מחד גיסא, ונוכח תפיסות שגויות ודעות קדומות כלפי אוכלוסיית הזקנים מאידך גיסא, ראוי שהוא יהיה לעניין לרבים.

### הסביבה הפוליטית של קביעת מדיניות ציבורית בישראל

יצחק גל-נור, ג'ניפר אושר ואלמה גדות-פרז

ירושלים: הוצאת מאגנס לימוד. 2012. 270 עמודים

הפוליטיקה, כפי שמודים המחברים בגב הספר, נתפסת בהקשר הישראלי, ואולי לא רק, כדבר שלילי. אבל כאן בספר זה, ובכלל בעולמם של אלה המבקשים לחולל שינוי מדיניות, ההתייחסות לפוליטיקה ולמערכת הפוליטית היא נייטרלית. זאת משום שהמערכת הפוליטית היא הזירה שבה מתעצבים תהליכי מדיניות. בשל כך כל עשייה בתחומי מדיניות שזורה בצורך להבין את המערכת הפוליטית, את שחקניה, את דפוסייה ואת מוסדותיה. ספר זה מציע מסגרת ללמידה של הסביבה הפוליטית בהקשר הישראלי.

הספר נחלק לשני חלקים: בחלק ראשון מוצגים בעיקר מושגי יסוד ונושאי תשתית של משטר דמוקרטי, ובחלק השני מוצגות דילמות פרטניות יותר. הספר משבץ חקרי מקרה, לשם הדגמת הסוגיות השונות. מתודת חקר המקרים יכולה לסייע להוראה, בעיקר לתלמידים בתארים מתקדמים.

## חושבים אחרת: המבוא הידידותי לסטיסטיקה

משה פולק

תמר שנלר ודוד עזריאל (עורכים)

ירושלים: הוצאת מאגנס. 2012. 387 עמודים

סטטיסטיקה והדיון בה הם בבחינת איום על חלק לא מבוטל של הלומדים. בעידן שבו אנשי מקצוע, מעצבי מדיניות, מנהלים במגזר הציבורי בכלל ובשירותיים החברתיים בפרט נדרשים יותר ויותר להישען על נתונים לשם עיצוב מדיניות ויישומה, נראה שהבנה טובה יותר בתחומים אלה היא משתנה חשוב. פרופ' פולק, מרצה באוניברסיטה העברית בירושלים, מלמד שנים רבות תחום זה. הספר מציע אשנב למה שמכנה הכותב "הנשמה של הסטיסטיקה", ובכך מבטא את הניסיון להסביר את ההיגיון הסטיסטי בצורה הנשענת פחות על המורכבות המתמטית. מטרתו לאפשר ראייה ביקורתית בדבר השאלה מה ניתן או לא ניתן לבצע באמצעים סטיסטיים. הספר מיועד בעיקר לסטודנטים הלומדים בקורסי מבוא, אך נראה שהוא עשוי לתרום גם לאנשי מקצוע המבקשים לחזק את הבנתם בתחומים אלה.

## Young Men in Israeli Haredi Yeshiva Education

The Scholars' Enclave in Unrest

Yohai Hakak

Boston: Brill. 2012. 189 pages

יש פער בין מאפייני האוכלוסייה החרדית והתנהלותה לבין האופן שבו תופסים אותה אנשים מחוץ לקהילה. יוחאי חקק מתמודד עם פער זה בכך שהוא נותן ביטוי להיבטים

הפחות ידועים של החברה החרדית. משימה זו חשובה בעיקר לאנשים אשר מעצבים מדיניות בתחומים שונים הנוגעים לאוכלוסייה החרדית ולכאלה הפעילים ומטפלים בה. בספר זה מתמקד הכותב בישיבות ליטאיות בישראל ובחברת הלומדים בהן. כמי שהיה בעברו עיתונאי ועובד סוציאלי, והיה במגע עם האוכלוסייה החרדית מאז ראשית שנות ה-90, מעניק חקק לקוראיו צוהר להבנת עולם הישיבות, לשינויים שחלים בו (גידול במספר הלומדים, הפער בין תפיסת המצוינות לאי ההתאמה ולתהליכי הנשירה של חלקים מהלומדים וכו') ולדרכי ההתמודדות והרטוריקה שצמחה כדי לתת להן מענה.

## **Evaluation for the Real World: The Impact of Evidence in Policy Making**

Colin Palfrey, Paul Thomas, & Ceri Phillips

Bristol: Policy Press. 2012. 248 pages

פעמים רבות מושם הדגש בתוכניות מדיניות על הדיון בשאלה מה רצוי לעשות, באיזה כיוון או חלופה כדאי לבחור ומה מידת ישימותה. בפועל מדיניות ציבורית היא מוצר מתהווה שדורש תהליך של היזון חוזר לאחר הערכה של פרויקטים קיימים. ועל אף האמור לעיל, מחקרי הערכה בארץ ובעולם אינם נפוצים דים. שלושת החוקרים חברו לכתיבת הספר המזמין את הקוראים לבחינת התפתחותו של מושג הערכה והשפעותיו על מדיניות ציבורית הלכה למעשה. הספר מציג מערך מפורט של סוגיות אקדמיות ופרקטיות, ובהן המושג בהקשר האקדמי, זיהוי ההזדמנויות והבעיות באיסוף נתונים וניתוחם, הערכה ביקורתית של קריטריונים להערכה הנהוגים במחקרים מסוג זה, השפעת האקדמיה על הפרקטיקות של הערכה בפועל. הכותבים מדגישים שהם מבקשים למקד את הדיון בחיבור שבין הזירה האקדמית לבין הערכה ב"עולם האמיתי". הדיון בסוגיה נעשה בעיקר בהקשר הבריטי והאמריקני.